

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH320060

NAZWA
OBSZARU Dziczy Las

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH320060	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dziczy Las

1.4. Data opracowania 2008-10	1.5. Data aktualizacji 2025-02
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2021-08
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 24 czerwca 2021 r. w spr. soo Dziczy Las (PLH320060)

Wyjaśnienia:	Powiększenie 04.2012 r. (S3)
--------------	------------------------------

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
14.7193

Szerokość geograficzna
53.0497

2.2. Powierzchnia [ha]:

1765.72

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL42	Zachodniopomorskie
------	--------------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			80.53		G	B	C	B	B
6510			0.35		M	D			
7110			5.2		G	A	C	A	B
7140			10.04		G	B	C	B	B
7230			1.47		M	D			
9110			94.15		G	B	C	B	B
9130			586.11		G	B	C	B	B
9160			271.78		G	B	C	B	B
91D0			5.17		G	B	C	B	B
91E0			12.99		G	B	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

[illegible]

P		palustris						R			X			X
P	5215	Sphagnum capillifolium						V		X				X
P	5220	Sphagnum fallax						R		X				X
P	5226	Sphagnum magellanicum						V		X				X
P	5230	Sphagnum palustre						R		X				X
P	5238	Sphagnum squarrosum						R		X				X
A	4008	Triturus vulgaris ampelensis						P					X	X
P		Utricularia intermedia						R			X			X
P		Utricularia minor						R			X			X

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- KOD: w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować nazwę naukową oraz kod podany na portalu referencyjnym.
- S: jeśli dane o gatunku mają charakter poufny i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki Według standardowego Wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategoria: kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = występuje.
- Kategorie motywacji: IV, V: gatunki z załączników do dyrektywy siedliskowej, A: dane z Krajowej Czerwonej Listy; B: gatunki endemiczne; C: konwencje międzynarodowe; D: inne powody

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N16	84.73
N06	3.28
N19	8.75
N23	0.07
N12	3.18
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 Dzicy Las PLH320060 jest to kompleks mezofilnych lasów liściastych, torfowisk mszarnych i jezior eutroficznych. Powierzchniowo dominują tu lasy gospodarcze, zwłaszcza siedlisko żyznej buczyny niżowej (9130). Buczyny porastają falisty i pagórkowaty krajobraz moreny dennej. W licznych obniżeniach znajdują się oczka wodne i torfowiska mszarne. Torfowiska pokryte są zbiorowiskami z klasy Scheuchzerio-Caricetea nigrae, rzadziej także mszarami wysokotorfowiskowymi. Flora i roślinność torfowisk są zróżnicowane - od otwartych zbiorowisk mszarnych, po różne stadia sukcesji w kierunku brzezin bagiennych. Obniżenia stanowią ważne miejsce lęgowe dla fauny płazów, w tym kumaka nizinnego. Pod względem fizyczno-geograficznym obszar położony jest w: prowincji Nizina Środkowoeuropejska,

podprowincji Pojezierze Południowobałtyckie, mezoregionie Pojezierze Myśliborskie (Kondracki 1981). Pojezierze Myśliborskie znajduje się w strefie moren czołowych maksymalnego zasięgu zlodowacenia północnopolskiego. Obejmuje trzy linie postojowe czoła lodowca - myśliborską, chojeńską i mielecińską. Powierzchnia pojezierza wynosi 1810 km². Od zachodu graniczy z mezoregionem Dolina Dolnej Odry, od północy z Równiną Wełtyńską i Pyrzycko-Stargardzką. Granicę wschodnią wyznacza dolina Płoni, na południe mezoregion sąsiaduje z sandrami Równiny Gorzowskiej. Przeciętna wysokość terenu nie przekracza 100 m n.p.m. Najwyższe są wzgórza morenowe w okolicach Cedyni osiągające swą kulminację w Górze Czicbora – 166 m n.p.m. przeciętne deniwelacje na terenie Pojezierza wynoszą od 20 do 40 m. Na terenie obszaru Natura 2000 Dzikie Lasy PLH320060 największymi jeziorami są jezioro Piaseczno i Bukowno. Jezioro Piaseczno położone jest w północno-wschodniej części obszaru w niewielkiej, lokalnej rynnie polodowcowej. Jego powierzchnia wynosi ok. 54,3 ha, a maksymalna głębokość to 10,5 m. Jezioro ma kształt wydłużony, o długości 1,7 km i szerokości do 450 m. Bezpośrednia zlewnia zbiornika ma powierzchnię 9,6 km² a lustro wody leży na wysokości 75,9 m n.p.m. Jezioro ze wszystkich stron otaczają lasy, w większości buczyny. Przy brzegu występuje wąski pas szuwaru. Z północnego krańca jeziora wypływa strumień łączący je z jeziorem Dłuzińskim. Jezioro Dłuzińskie (Bukowno) leży na północ od jez. Piaseczno, w tej samej rynnie polodowcowej. Przez oba jeziora przepływa Kanał Bański. Powierzchnia tego zbiornika wynosi ok. 15 ha, głębokość maksymalna 10 m, długość ponad 1 km, a szerokość do 160 m. Omawiane jezioro podobnie jak Piaseczno posiada leśną zlewnię bezpośrednią. Obszar Dzikiego Lasu PLH320060 wyróżnia się dużym urozmaicheniem rzeźby terenu, obecnością wzniesień oraz podmokłych obniżień często wypełnionych wodą. Największy wpływ na istniejące obecnie ukształtowanie powierzchni wywarło ostateczne zlodowacenie bałtyckie, a zwłaszcza stadiał pomorski. Pozostawił on po sobie wyraźny wał moren czołowych ciągnący się od okolic Cedyni, przez Myślibórz, Ińsko i dalej w kierunku wschodnim. Przedmiotowy obszar Natura 2000 nie jest bezpośrednio połączony z żadnym innym obszarem, od zachodu sąsiaduje z obszarem Natura 2000 Dolina Tywy PLH320050 (najmniejsza odległość około 900 m), od wschodu z obszarem Natura 2000 Pojezierze Myśliborskie PLH320014 (około 2,5 km), od południa z obszarem Natura 2000 Jezioro Dobropolskie PLH320070 (około 4,3 km).

4.2. Jakość i znaczenie

Łącznie w obszarze stwierdzono występowanie dziesięciu typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Są to: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria palustris*-*Caricetum nigrae*), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9110 Kwaśne buczyny (*Luzula-Fagenion*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae*-*Fagenion*, *Galio odorati*-*Fagenion*), 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*), 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi* *Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi* *Pinetum*, *Pino mugo*-*Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii*-*Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe). Ze względu na niewielkie pokrycie, statusu przedmiotu ochrony nie uzyskały 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion*). W obszarze występują również trzy gatunki z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, w tym 6216 Haczykowiec (sierpowiec) błyszczący *Hamatocaulis (Drepanocladus) vernicosus* oraz 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*.

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*
Siedlisko w obszarze reprezentowane jest przez dwa podtypy:

Podtyp 3150–1 Jeziora eutroficzne reprezentowany jest przez dwa jeziora – jezioro Piaseczno i jezioro Dłuzińskie (Bukowno). Zbiorowiska roślinne definiujące jeziora występują w charakterystycznym układzie strefowym. Centralna część jezior wolna jest od roślin naczyniowych. Wzdłuż linii brzegowej formacje roślinności wodnej tworzą mozaikę zbiorowisk roślinności zanurzonej związku *Potamion* oraz roślinności związku *Nympheion* o liściach pływających na powierzchni wody, których pędy zakorzenione są w dnie. W obu jeziorach pojawiają się różnopowierzchniowe płyty zespołów: jaskra krążkolistnego *Ranunculetum circinatis*, moczarki kanadyjskiej *Elodeetum canadensis* i rogotka sztywnego *Ceratophylletum demersi*. Nymfeidy reprezentuje przede wszystkim zespół grążela żółtego i grzybieni białych *Nuphar-Nymphaeetum albae*, jest to fitocenoza zdominowana przez grązel żółty oraz zespół rdestu ziemnowodnego. W toni wodnej formacje roślinne tworzone są przez zespół rzęsy trójrowkowej *Lemnetum trisulcae*, zespół spirodelli wielokorzeniowej *Spirodeletum polyrrhizae*. Wokół zbiorników wodnych wykształcił się wąski poprzerywany pas szuwaru trzcinowego o szerokości do 4 m. Natomiast w lukach szuwaru stwierdzono oczeret jeziorny

Schoenoplectus lacustris, ponikło błotne *Eleocharis palustris*, mannę mielec *Glyceria maxima*, turzycę dzióbkowatą *Carex rostrata* turzycę nibyciborowatą *C. pseudocyperus* i turzycę błotną *C. acutiformis*. Na jeziorach prowadzona jest gospodarka rybacka.

Drugi podtyp siedliska 3150–2 Eutroficzne starorzeczka i drobne zbiorniki wodne reprezentowany jest przez dwa małe zbiorniki wodne znajdujące się w środkowo zachodniej części obszaru, w okolicach wsi Górnowo. Obydwa jeziora, będące własnością prywatną, położone są w zagłębieniach śródpolnych i otoczone szerokimi pasami łożysk – zarośli wierzbowych i szuwarami. Na powierzchni jeziora położonego bliżej miejscowości obserwuje się silną ekspansję zespołu grążela żółtego i grzybieni białych (ok 1/3 płosa). Natomiast do jego północnego brzegu przylega mozaika siedlisk przyrodniczych 7230, 7140 i 91D0. Akwen poddawany jest silnej presji wędkarskiej, o czym świadczy ilość pomostów względem jego powierzchni. W drugim jeziorze również występują płyty grążela żółtego i grzybieni białych, natomiast w płytkich fragmentach siedliska duży udział ilościowy ma osoka aloesowata *Stratiotes aloides*.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra), nadanej na podstawie stwierdzenia, iż fitocenozy posiadają dla tej jednostki syntaksonomicznej, charakterystyczną kombinację gatunków oraz dobrze wykształconą strukturę przestrzenną w postaci wyraźnie zaznaczonej strefowości roślin zanurzonych, pływających oraz wynurzonych.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – siedlisko zajmuje powierzchnię 80,53 ha (4,56% powierzchni obszaru), co stanowi 0,02% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w całej Polsce.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobry) – na którą składa się stopień zachowania struktury i funkcji określony jako II (dobrze zachowane), rokujące dobre perspektywy zachowania w przyszłości. Stan siedliska uwarunkowany jest naturalnymi procesami przyrodniczymi jak i też gospodarką wędkarsko-rybacką, jak i gospodarowaniem gruntami wokół zbiorników.

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra), mająca znaczenie w krajowej ochronie tego siedliska.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Siedlisko zidentyfikowano na jednym niewielkim płacie. Jego powierzchnia w wyniku braku użytkowania zarosła krzewami głogu o wysokości do 5 m na całej powierzchni stwierdzonego płatu. W związku z niewielką powierzchnią i złym stanem siedliska ocenę reprezentatywności podaje się jako nieznaczającą D i nie poddaje się go dalszym ocenom.

7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

Torfowisko wysokie w obszarze charakteryzuje się dużym udziałem gatunków typowych jak wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*, żurawina błotna *Oxycoccus palustris*, modrzewnica pospolita *Andromeda polifolia*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*. Główny zrząd roślinności formuje zwarty kobierzec torfowców, osiągający około 100% pokrycia; dominujący charakter miały w nim torfowiec magellański *Sphagnum magellanicum* oraz torfowiec kończysty *Sphagnum fallax* przy dość dużym udziale innych gatunków z rodzaju *Sphagnum*. Torfowisko cechowało się właściwym uwodnieniem oraz właściwą strukturą powierzchni tj. obecnością dolinek oraz kęp porastanych przez roślinność naczyniową. Jednak siedlisko to powoli zarasta przez nalot i podrost sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* oraz brzozy omszonej *Betula pubescens*.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny A (doskonała), ze względu na doskonałe wykształcone i zachowane o istotnym znaczeniu dla obszaru siedlisko. Główny zrząd roślinności formuje zwarty kobierzec torfowców osiągający do 100% pokrycia obiektu oraz ww. gatunki typowe dla torfowisk wysokich.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – siedlisko zajmuje powierzchnię 5,20 ha (0,3% powierzchni obszaru), co stanowi 0,2% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w całej Polsce

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny A (doskonała), na którą składa się bardzo dobrze zachowana struktura (I) oraz stopień zachowania funkcji (doskonałe perspektywy). Zanotowano odpowiednie uwilgotnienie oraz strukturę powierzchni torfowiska (obecność dolinek i kęp).

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) ze względu na niewielki obszar w skali kraju jednak o bardzo dobrym stopniu wykształcenia i zachowania, mogący mieć znaczenie dla ochrony siedliska w Polsce.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*)
W obszarze Natura 2000 Dzicy Las PLH320060 stwierdzono występowanie 6 płatów siedliska przyrodniczego 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*) reprezentowanego były przez zespół *Eriophorum angustifolium-Sphagnum fallax* i występowały w lokalnych bezodpływowych zagłębieniach terenu. Cechowały się one znacznym udziałem gatunków charakterystycznych, zarówno roślin naczyniowych, jak i mszaków. Spośród torfowców największy udział miał torfowiec kończysty *Sphagnum fallax*, a z roślin naczyniowych welnianka wąskolistna *Eriophorum angustifolium*. Badane torfowiska wyróżniały się silnie uwodnionym okrajkiem szerokości kilku metrów i częścią centralną o obniżonym uwilgotnieniu. Większość z nich wymaga przez to przeprowadzenia zabiegów z zakresu ochrony czynnej, ponieważ zarastają nalotem i podrostem gatunków drzew, głównie brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, brzozy omszonej *Betula pubescens*, olszy czarnej *Alnus glutinosa*. Na torfowiska te ze względu na obniżone uwilgotnienie w części centralnej wnikają także ekspansywne gatunki roślin zielnych jak trzcina pospolita *Phragmites australis* czy trzcinnik lancetowaty *Calamagrostis canescens*.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra), nadanej na podstawie dobrze zachowanych, dość typowych płatów fitocenoz, rozwijających się w lokalnych bezodpływowych obniżeniach terenu.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – siedlisko zajmuje powierzchnię 10,04 ha (0,57% powierzchni obszaru), co stanowi 0,04% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w całej Polsce.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra), na którą składa się dobrze zachowana struktura (II) – mszary dywanowe o dobrych warunkach uwilgotnienia, otoczone szerokim okrajkiem. Dobre są także perspektywy zachowania funkcji siedliska (II) ze względu na zrównoważoną gospodarkę hydrologiczną i leśne otoczenie obiektów.

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – ocena wypadkowa powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
W obszarze Natura 2000 Dzicy Las PLH320060 stwierdzono występowanie 2 płatów siedliska przyrodniczego 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, reprezentowane przez zbiorowiska: zespół turzycy obłej *Caricetum diandrae*, zespół turzycy nitkowatej *Caricetum lasiocarpae* (warianty mechowiskowe), zespół turzycy tunikowej *Caricetum paradoxae*, zbiorowisko bobrka trójlistkowego i torfowca obłego *Menyanthes-Sphagnetum* oraz zespół zachyłnika błotnego *Thelypteridi-Phragmitetum*. W obrębie jednego z płatów siedliska znajduje się jedyne w obszarze stanowisko innego przedmiotu ochrony – haczykowca (sierpowca) błyszczącego *Hamatocaulis vernicosus*. Warstwa mszysta płatów siedliska budowana jest zarówno przez torfowce – torfowca kończystego *Sphagnum fallax*, torfowca obłego *Sphagnum teres*, jak i mchy brunatne (w zmiennych proporcjach): mokrzoślę zaostrzoną *Calliergonella cuspidata*, mokrzoślę olbrzymią *Calliergon giganteum*, złocieńca gwiazdkowatego *Campylium stellatum*, błyszczce włoskowate *Tomenthypnum nitens*, beznerwa tłustego *Aneura pinguis*, sierpowca zakrzywionego *Drepanocladus aduncus*, skrzydlika paprociowego *Fissidens adianthoides*, płaskomerzyka pokrewnego *Plagiomnium affine*, mokrzoślę sercowatego *Calliergon cordifolium*, złotnika bagiennego *Campyliadelphus elodes*, limprichtię pośrednią *Limprichtia cossonii*, prątnikiem nabrzmiętym *Bryum pseudotriquetrum* oraz wspomnianego wyżej haczykowca (sierpowca). W silnie uwodnionych dolinkach z wodą dominują rzadkie i chronione płyczące (*Utricularia intermedia*, *U. minor*) oraz ramienice (*Chara* sp.). Spotykana jest ponadto rzadka jeżogłówka najmniejsza *Sparganium minimum*. Torfowisko zasadowe jest również miejscem występowania storczyków: kukułki krwistej *Dactylorhiza incarnata*, kruszczyka błotnego *Epipactis palustris* oraz lipiennika loesela *Liparis loeselii*. Spośród roślin naczyniowych zanotowano tutaj zachyłnika błotnego *Thelypteris palustris*, kozłką dwupiennej *Valleriana dioica*, turzycę tunikową *Caricetum paradoxae*, turzycę nitkowatą *Carex lasiocarpa*, czy też trzcinnika prostego *Calamagrostis stricta*.

Siedlisko w znacznym stopniu opanowane jest przez drzewa i krzewy wierzba rokit, olsza czarna, wierzba szara, brzoza brodawkowata – co znacząco obniża ocenę siedliska, stwierdzono tu również obecność gatunków ekspansywnych takich jak trzcina pospolita i trzcinnik lancetowaty.

Reprezentatywność: ocena C (znacząca) – płaty siedlisk reprezentują gatunki typowe dla tego siedliska. Powierzchnia względna: ocena C ($2\% \geq p > 0\%$) – mimo niewielkiej powierzchni siedliska (1,74 ha) w stosunku do deklarowanych (raczej mocno przeszacowanych) zasobów krajowych (25000 ha) siedlisko kwalifikuje się do przedmiotu ochrony obszaru.

Stan zachowania: ocena C (średni lub zdegradowany) – na którą składa się średnio zachowana lub częściowo zdegradowana struktura (III) zakłócona przez zarośnięcie płatów przez drzewa i krzewy oraz średnie lub niekorzystne perspektywy zachowania funkcji (III) pogorszone warunkami hydologicznymi torfowiska oraz procesami eutrofizacji.

Ocena ogólna: ocena C (znacząca) – ocena wypadkowa powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum)

W obszarze Natura 2000 Dziczy Las PLH320060 stwierdzono występowanie 11 płatów siedliska przyrodniczego 9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum), reprezentowanego przez zespół *Luzulo pilosae*-Fagetum i występującego najczęściej w mozaice przestrzennej z żyzną buczyną niżową (9130), często na wyniesieniach terenu. Wielkość płatów kwaśnej buczyny jest zróżnicowana i waha się od 0,34 ha do 21,94 ha. W drzewostanie gatunkiem panującym jest buk pospolity *Fagus sylvatica*, natomiast domieszkowy udział mają gatunki dębów – szypułkowy *Quercus robur* i bezszypułkowy *Q. petraea*. Lokalnie zaznacza się udział brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, modrzewia europejskiego *Larix decidua*. Jednostkowo występuje dąb czerwony *Quercus rubra*. Zwarcie drzewostanu w poszczególnych płatach jest zazwyczaj dość duże. Ogólnie drzewostan charakteryzuje się ujednoliconą strukturą pionową i przestrzenną. W podszycie, skąpo wykształconym z uwagi na silne ocienienie także dominuje buk pospolity *Fagus sylvatica*. W warstwie zielnej o niewielkim pokryciu najczęściej notuje się kosmatkę owłosioną *Luzula pilosa*, turzycę pigułkowatą *Carex pilulifera*, konwalikę dwulistną *Maianthemum bifolium*, nerecznicę samczą *Dryopteris filix-mas*, trzcinika leśnego *Calamagrostis arundinacea* oraz śmiałka pogiętego *Deschampsia flexuosa*. W miejscach prześwietlonych występuje naturalne odnowienie bukowe. Często powierzchnię pokrywa zwarta okrywa liściowa a roślinność naczyniowa nie występuje. Warstwę mszystą w badanych płatach siedliska 9110 tworzą takie gatunki jak złotowłos strojny *Polytrichastrum formosum*, widłoząb miotlasty *Dicranum scoparium*, płonnik pospolity *Polytrichum commune* czy widłoząbek włoskowy *Dicranella heteromalla*. Siedlisko cechuje się niewielkimi zasobami martwego drewna zarówno na pniu, jak i na powierzchni. Niewielki jest również udział mikrosiedlisk drzewnych – notowano jedynie pojedyncze drzewa z hubami lub ze znacznymi obłamaniami korony oraz wykroty.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – kwaśne buczyny w obszarze są dość typowe, na co wskazuje powyższa charakterystyka.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – według obecnego stanu wiedzy, siedlisko zajmuje powierzchnię 94,15 ha (5,33% powierzchni obszaru), co stanowi 0,1% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w całej Polsce.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra), na którą składa się dobrze zachowana struktura (II). Stopień zachowania funkcji można określić jako II, dobre perspektywy przy zachowaniu działań ochronnych zalecanych dla siedliska.

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – ocena wypadkowa powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

9130 Żyzne buczyny (Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion)

W obszarze Natura 2000 Dziczy Las PLH320060 stwierdzono występowanie 14 płatów siedliska przyrodniczego 9130 Żyzne buczyny (Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion), reprezentowane przez zespół *Galio odorati*-Fagetum, występujące najczęściej w mozaice przestrzennej z kwaśnymi buczynami oraz lasami grądowymi. Wielkość płatów żyznej buczyny niżowej jest zróżnicowana i waha się od 5,16 ha do 188,24 ha. Żyzne buczyny niżowe w przedmiotowym obszarze Natura 2000 są siedliskiem dominującym, zajmującym nieco ponad 30% jego powierzchni. Są to lasy użytkowane gospodarczo. W drzewostanie gatunkiem panującym jest buk pospolity *Fagus sylvatica*; zbyt duży udział mają gatunki dębów – szypułkowy *Quercus robur* i bezszypułkowy *Q. petraea* – nawet do 20 %. Lokalnie występują gatunki obce siedliskowo i geograficznie jak świerk pospolity *Picea abies*, modrzew europejski *Larix decidua*. Często w płatach żyznych buczyn notuje się także brzozę brodawkowatą *Betula pendula*, a jednostkowy udział ma klon zwyczajny *Acer platanoides*. Na wielu powierzchniach badawczych struktura

pionowa i przestrzenna drzewostanu jest uproszczona. W podszycie płatów siedliska 9130 często jedynym gatunkiem był buk pospolity; inne gatunki występujące w tej warstwie to jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, leszczyna pospolita *Corylus avellana*, brzoza brodawkowata *Betula pendula*, dąb szypułkowy *Quercus robur* oraz grab zwyczajny *Carpinus betulus*. Warstwa zielna była najczęściej zróżnicowana, z udziałem taksonów typowych dla żyznych buczyn jak: marzanka wonna *Galium odoratum*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, prosownica rozpierzchna *Milium effusum*, fiołek leśny *Viola reichenbachiana*, perłówka zwisła *Melica nutans* i in. Odnajdywano płyty z runem zdominowanym przez inwazyjnego niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*, którego silny rozwój ograniczał jego zróżnicowanie. Miejscami niecierpek tworzył gęste, wysokie łany. W warstwie mszystej badanych płatów najczęściej spotykanym gatunkiem był żurawiec falisty *Atrichum undulatum*. Siedlisko 9130, podobnie jak kwaśne buczyny cechują niewielkie zasoby martwego drewna, w tym drewna wielkowymiarowego. Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – żyzne buczyny w obszarze są dość typowe, na co wskazuje powyższa charakterystyka.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – według obecnego stanu wiedzy, siedlisko zajmuje powierzchnię 586,11 ha (33% powierzchni obszaru), co stanowi 0,4% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w całej Polsce.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra), na który składa się stopień zachowania struktury II (dobrze zachowany) i stopień zachowania funkcji II (dobre perspektywy), przy zachowaniu działań ochronnych zalecanych dla siedliska.

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – ocena wypadkowa powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

9160 Grąd subatlantycki (Stellario-Carpinetum)

W obszarze Natura 2000 Dziczy Las PLH320060 stwierdzono występowanie 7 płatów siedliska przyrodniczego 9160 Grąd subatlantycki (Stellario-Carpinetum), reprezentowane było przez zespół Stellario-Carpinetum i występujące najczęściej w mozaice przestrzennej z żyznymi buczynami niżowymi, przez co dokładne wyznaczenie jego zasięgu nie zawsze było możliwe. Wielkość płatów lasu grądowego była zróżnicowana i wahała się od 3,40 ha do 147,79 ha. Lasy grądowe w przedmiotowym obszarze Natura 2000 to siedlisko, które nie było w wystarczający sposób rozpoznane na etapie prac nad dokumentacją do planu zadań ochronnych z 2013 roku. Są to bowiem lasy użytkowane gospodarczo, gdzie preferowany jest w drzewostanie przede wszystkim buk pospolity *Fagus sylvatica* i gatunki dębów kosztem graba zwyczajnego *Carpinus betulus* i innych taksonów typowych dla grądu, które były eliminowane w wyniku dawniej prowadzonej gospodarki. Drzewostan na stanowiskach badawczych najczęściej był dwupiętrowy – w piętrze pierwszym gatunkami dominującymi są buk pospolity *Fagus sylvatica* oraz gatunki dębów – szypułkowy *Quercus robur* i beższypułkowy *Quercus petraea*. Ponadto notowano sosnę zwyczajną *Pinus sylvestris*, świerka pospolitego *Picea abies*, modrzewia europejskiego *Larix decidua* oraz brzozę brodawkowatą *Betula pendula*. Dopiero w drugim piętrze drzewostanu występuje grab zwyczajny *Carpinus betulus*, zwykle z bukiem, lipą drobnolistną *Tilia cordata*, z gatunkami dębów i klonem pospolitym *Acer platanoides*. Podszyt jest najczęściej o charakterze grabowo-bukowym z udziałem leszczyny pospolitej *Corylus avellana*, głogu jednoszyjkowego *Crataegus monogyna*, gatunków klonów oraz lipy drobnolistnej *Tilia cordata*. Na siedliskach wilgotniejszych domieszkę stanowi jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*. Runo na badanych stanowiskach składa się z gatunków typowych dla całej grupy lasów dębowo-grabowych, jak gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, fiołek leśny *Viola reichenbachiana*, przytulia wonna *Galium odoratum*, nercznica samcza *Dryopteris filix-mas*, prosownica rozpierzchna *Milium effusum* i innych. Dużym problemem, podobnie jak w siedlisku 9130 jest neofityzacja warstwy zielnej i lokalnie łanowe występowanie niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* ograniczającego zróżnicowanie florystyczne. Warstwa mszysta w badanych płatach nie pokrywana ogół dużych powierzchni, a najczęstszymi jej składnikami są: żurawiec falisty *Atrichum undulatum* i płonnik strojny *Polytrichastrum formosum*.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – grądy w obszarze są dość typowe, na co wskazuje powyższa charakterystyka.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – według obecnego stanu wiedzy, siedlisko zajmuje powierzchnię 271,78 ha (15% powierzchni obszaru), co stanowi 0,6% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w całej Polsce.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra), na który składa się stopień zachowania struktury II (dobrze zachowany) i stopień zachowania funkcji II (dobre perspektywy) przy zachowaniu działań ochronnych zalecanych dla siedliska.

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – ocena wypadkowa powyższych ocen.
Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne
W obszarze Natura 2000 Dziczy Las PLH320060 stwierdzono występowanie jednego płatu siedliska przyrodniczego 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne, reprezentowane przez zespół *Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis* i występujące w obniżeniu terenu w sąsiedztwie płatu żyznej buczyny niżowej oraz lasu łęgowego. Fitocenozy siedliska pozostają zwykle pod wpływem zasilania ubogich w związki odżywcze wód opadowych (ombrogenicznych) lub podsiąkowych z płytkich warstw gruntowych (topogenicznych). Jest to siedlisko ubogie florystycznie, uformowane przez gatunki roślin naczyniowych i mchów. Drzewostan tworzą brzoza brodawkowata *Betula pendula* oraz brzoza omszona *Betula pubescens*. Jest to dość młoda brzezina bagienna., cechująca się brakiem podszytu. W warstwie zielnej występują m.in. żurawina błotna *Oxycoccus palustris*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, sit rozpierzchny *Juncus effusus*, wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*, modrzewnica pospolita *Andromeda polifolia*. W płacie siedliska na stanowisku nie stwierdzono występowania charakterystycznych krzewinek jak bagno zwyczajne *Ledum palustre* czy borówka bagienna *Vaccinium uliginosum*. Warstwę mszystą w płacie brzeziny bagiennnej tworzą torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum*, t. kończysty *Sphagnum fallax*, t. błotny *Sphagnum palustre* oraz próchniczek błotny *Aulacomnium palustre*. Uwodnienie podłoża podczas badań prowadzonych w 2022 roku było obniżone w stosunku do normalnego, o czym świadczył udział trzęślicy modrej *Molinia caerulea*. Ze względu na młody wiek drzewostanu zasoby martwego drewna wielkowymiarowego były niewystarczające.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – siedlisko obfituje w gatunki typowe. Na obniżoną ocenę stanu wpływa jedynie młody wiek drzewostanu.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – według obecnego stanu wiedzy, siedlisko zajmuje powierzchnię 5,17 ha (0,3% powierzchni obszaru), co stanowi, 0,01% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w całej Polsce.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra), na który składa się stopień zachowania II (dobrze zachowany) ze względu na młody wiek drzewostanu oraz stopień zachowania funkcji II (dobre perspektywy), przy zachowaniu działań ochronnych zalecanych dla tego siedliska i utrzymaniu aktualnego, silnego uwodnienia.

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – ocena wypadkowa powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

W obszarze Natura 2000 Dziczy Las PLH320060 stwierdzono występowanie 5 płatów siedliska przyrodniczego 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, reprezentowane przez zespół *Fraxino-Alnetum* i występują w obniżeniach terenu w mozaice przestrzennej z siedliskami 9130 i 91D0. Wielkość płatów siedliska jest zróżnicowana i waha się od 0,03 ha do 8,40 ha. Płaty siedliska 91E0 w obszarze nawiązują do olsów, na co wskazuje ich fizjonomia. Gatunkiem panującym w drzewostanie we wszystkich zbadanych płatach była olsza czarna *Alnus glutinosa*. W stosunkowo dobrze wykształconym podszyści oprócz olszy występują m.in. czeremcha zwyczajna *Padus avium*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, leszczyna pospolita *Corylus avellana*, bez czarna *Sambucus nigra*. Warstwa zielna jest słabo zróżnicowana florystycznie, ale z udziałem gatunków charakterystycznych jak czartawa drobna *Circaea alpina*, wyróżniających jak np. karbienieć pospolity *Lycopus europaeus*, kosaciec żółty *Iris pseudacorus* oraz typowych dla lasów łęgowych jak niecierpek pospolity *Imptiens noli-tangere*, wietlica samicza *Athyrium filix-femina*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, czartawa pospolita *Circaea lutetiana*. Wszystkie płaty lasu łęgowego charakteryzują się zbyt małą ilością martwego drewna na pniu i na powierzchni. W nielicznych obserwuje się duże, miejscowe przeświecenie drzewostanu, czego konsekwencją jest facjalna dominacja pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica*.
Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – łęgi w obszarze są dość typowe, na co wskazuje powyższa charakterystyka.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – – według obecnego stanu

wiedzy, siedlisko zajmuje powierzchnię 12,99 ha (0,7% powierzchni obszaru), co stanowi 0,01% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w całej Polsce.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra), na który składa się stopień zachowania II (dobrze zachowany) ze względu na młody wiek drzewostanu oraz stopień zachowania funkcji II (dobre perspektywy), przy zachowaniu działań ochronnych zalecanych dla tego siedliska i utrzymaniu aktualnego, silnego uwodnienia.

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – ocena wypadkowa powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*

Dotychczas nie były przeprowadzane specjalistyczne badania tego gatunku w obszarze. Zanotowano go jedynie na 3 stanowiskach, w śródleśnych oczkach wodnych. Z dostępnych danych zawartych w Waloryzacji przyrodniczej gmin Banie i Kozielice (1998-1999 r.), województwa zachodniopomorskiego (2010 r.), a także przeprowadzonych obserwacji podczas sporządzania PZO, wynika, iż należy się spodziewać obecności kumaka nizinnego w większej liczbie obiektów. Mając na względzie powyższe uznano, iż występowanie gatunku na opisywanym obszarze jest nieznaczące – utrzymanie oceny D.

6216 Haczykowiec (sierpowiec) błyszczący *Hamatocaulis (Drepanocladus) vernicosus*

Obecność *Hamatocaulis vernicosus* została potwierdzona tylko na jednym stanowisku –torfowisku zlokalizowanym ok. 0,85 km na E od Górnowa. Powierzchnia darni *Hamatocaulis vernicosus* zajmuje zaledwie 120 cm². Roślinność zdominowana jest tam przez degeneracyjne postaci subneutralnych mszarów ze związku *Caricion lasiocarpae*, które tracą kontakt ze zmineralizowanymi wodami podemersyjnymi. Należy podkreślić, że brak zasilania wodami gruntowymi oraz brak silnie uwodnionych mikrosiedlisk eliminują haczykowca błyszczącego. Niestabilne warunki wodne na torfowisku generują wkraczanie drzew (głównie brzozy) i krzewów, których obecność jest także konsekwencją wtórnej eutrofizacji basenu wodno-torfowiskowego spowodowanej wpływami powierzchniowymi z otaczających pól oraz eutrofizacją wód zbiornika wodnego w wyniku niekontrolowanej gospodarki wędkarskiej.

Ocena populacji: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – liczebność populacji (0,01-2 m² zajętej powierzchni przez gatunek) stanowi mniej niż 0,05% populacji krajowej.

Stan zachowania: ocena C (średni lub zdegradowany) – stopień zachowania cech gatunku III (elementy średnio zachowane lub częściowo zdegradowane), stopień możliwości odtworzenia – trudne.

Izolacja: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*

Pachnica dębowa *Osmoderma eremita* w obszarze Natura 2000 PLH320060 jest gatunkiem rzadko spotykanym – ślady jej obecności w postaci charakterystycznych ekskrementów, ale też żywych larw, szczątków kokolitów i postaci dojrzałych znaleziono w próchnowiskach wypełniających dziuple w starych drzewach, niemal wyłącznie w dębach szypułkowych. Obszar Natura 2000 PLH320060 Dziczy Las utworzono na bazie lasu użytkowanego gospodarczo do 2004 r., co oznacza, że w przeszłości eliminowano z niego stare drzewa mogące stanowić bazę rozwojową dla gatunku. Obecnie senilnych drzew jest bardzo mało i rosną one w niewielkich skupieniach. Tam też występuje pachnica dębowa. Poprawa oceny ogólnej i parametru oceny zajmowanych siedlisk (mierzonych w ilości drzew zasiedlonych przez pachnicę) może nastąpić w przypadku zwiększenia się bazy drzew rozwojowych, a to wymaga przynajmniej dwudziestu lat, kiedy obecnie subterminalne drzewostany osiągną dojrzałość. Warunkiem jest jednak pozostawianie na stanowiskach obumierających drzew liściastych.

Ocena populacji: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – liczebność populacji (20-25 zasiedlonych drzew) stanowi mniej niż 0,05% populacji krajowej.

Stan zachowania: ocena C (średni lub zdegradowany) – stopień zachowania cech gatunku III (elementy średnio zachowane lub częściowo zdegradowane), stopień możliwości odtworzenia – trudne.

Izolacja: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.

Ocena ogólna: ocena C (znacząca) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

*Siedlisko 7230 oczekuje na wpis do katalogu przedmiotów ochrony obszaru

*Kozioróg dębosz oczekuje na akceptację KE co do jego wykreślenia z katalogu przedmiotów ochrony obszaru

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	A02.01		o
H	B02.04		i
M	B07		i
M	F02.03		i
M	H05.01		b
M	G		i
M	H07		b
M	J02		b
M	J03.01		i
H	K01		b
M	K02		i
H	K02.03		i
L	M02.01		i
H	M01.02		b
H	I02		b
M	A08		o
M	J02.01		b
M	B02.02		i
M	B02.03		i
M	B02.06		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	B02.05		i
M	X		b
L	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
	Krajowa/federalna	0
	Kraj	

Publiczna	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1) Ziarnik K. Knadel M. 1998. Inwentaryzacja i waloryzacja szaty roślinnej gminy Banie w województwie szczecińskim. Mscr. wykonany na zlecenie Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie.2) Zyska P. 1998. Waloryzacja faunistyczna gminy Banie. Mscr. wykonany na zlecenie Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie.3) Kutyna I., Leśnik T., Młynkowiak E. 1999. Inwentaryzacja flory i roślinności gminy Kozielice. Mscr. wykonany na zlecenie Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie.4) Kalisińska E. Kalisiński M. 1999. Waloryzacja faunistyczna gminy Kozielice. Mscr. wykonany na zlecenie Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie.5) Borysiak J. 2000. Inwentaryzacja przyrodnicza w gminie Myślibórz w województwie zachodniopomorskim w zakresie flory i roślinności. Mscr. wykonany na zlecenie Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie.6) Janicki D. Kościów R. Waloryzacja faunistyczna gminy Myślibórz. Mscr. wykonany na zlecenie Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie.7) Jadwiszczak A.S. 2008 Raport z ekspertyzy dotyczącej występowania pachnicy dębowej, kozioroga dębosza, zalotki większej, czerwoczyka nieparka na obszarach Natura 2000: Dzikie Las, Lasy Bierzwnickie, Wzgórza Krzymowskie, Dolina Iny Koło Recza, Dorzecze Regi. Olsztyn.8) Ziarnik K. 2008: Raport Końcowy Eksperta Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego. Szczecin.9) Spieczński D., Połczyńska E., Zimnicka-Pluskota M., Dąbkowski P., Janicki D., Jasnowska J., Kowalski W. W. A., Banaś-Stankiewicz U., Zimnicki J., Gorzółka J., Bielecka E., Młynkowiak E., Pluciński P., Osadowski Z., Łyczek M., Gamrat R., Ziarnik M., Ziarnik K., Rutkowski P., Zarzycka-Streitfeld J., Dylawerski M., Dylawerska J. K., Owsiany P. M. 2010. Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.10) Stankiewicz U., Zarzycka-Streitfeld J. 2013. Dokumentacja planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dzikie Las PLH320060. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.11) Waloch P. 2015. Notatka służbowa z lustracji w dniu 8 lipca 2015 r. obszaru siedliskowego Natura 2000 „Dzikie Las” w rejonie Piaseczna. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.12) Garstecki B., Klejdysz T., Stachowiak M., Wąsala R. 2015. Uzupełnienie stanu wiedzy o wybranych przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony wynikających z planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Dzikie Las PLH320060 i Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006 opracowanych w ramach projektu POIS.05.03.00-00.186/09-00 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.13) Domian G. 2017. Notatka służbowa z lustracji w dniu 27 lutego 2017 r. wybranych fragmentów obszaru Natura 2000 Dzikie Las PLH320060. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.14) Rosadziński S. Kiaszewicz K. 2019. Ekspertyza przyrodnicza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy w obszarze Natura 2000 województwa zachodniopomorskiego: Dzikie Las PLH320060 inwentaryzowane przedmioty ochrony: 1393 haczykowiec (sierpowiec) błyszczący Hamatocaulis (Drepanocladus) vernicosus. Paludella Pracownia Przyrodnicza Katarzyna Kiaszewicz. Torzym-Poznań. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.15) Stachowiak M. Antkowiak L. 2020. Ekspertyza przyrodnicza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy w obszarach Natura 2000 województwa zachodniopomorskiego – Dzikie Las 320060. Inwentaryzowane przedmioty ochrony: pachnica dębowa, 6966, Osmoderma eremita s. auctt., kozioróg dębosz, 1088, Cerambyx cerdo L. Etap I. Warszawa, Bydgoszcz. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.16) Stachowiak M. Antkowiak L. 2021. Ekspertyza przyrodnicza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy w obszarach Natura 2000 województwa zachodniopomorskiego – Dzikie Las 320060. Inwentaryzowane przedmioty ochrony: pachnica dębowa, 6966, Osmoderma eremita s. auctt., kozioróg dębosz, 1088, Cerambyx cerdo L. Etap II. Warszawa, Bydgoszcz. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.17) Święczkowska J. Ruszczyńska J. 2022. Ekspertyza przyrodnicza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy w obszarach Natura 2000 województwa zachodniopomorskiego. Dzikie Las PLH320060. Inwentaryzowane przedmioty ochrony: 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaea, Potamogeton, 7110, Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą

(żywe), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheucerio-Caricetea nigrae), 9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion), 9130 Żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion), 9160 Grąd subatlantycki (Stellario-Carpinetum), 91D0 Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe). Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie Katedra Botaniki i Ochrony Przyrody. Msc. wykonany na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
Adres:	Polska Juliusza Słowackiego 2 71-434 Szczecin
Adres e-mail:	sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dzikie Las PLH320060 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2014 r. poz. 1919) Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/WDU_Z/2014/1919/akt.pdf Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 10 sierpnia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dzikie Las PLH320060 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2017 r. poz. 3501) Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/WDU_Z/2017/3501/akt.pdf
☐ Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐ Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320060

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--
